

Kevät 2023

Huhtikuu

Hanke pyörähti käyntiin suunnittelutyön merkeissä. Käytännössä se tarkoitti sitä, että kävin läpi kuukauden ajalta Nivalan kirjaston ja muiden kirjastojen kuulumiset, sekä tietenkin myös tulevien yhteistyökumppaneiden työkuviot. Otin heihin yhteyttä ilmoittamalla henkilökohtaisesti töihin paluustani.

Lisäksi aloitin valmistautumisen tuleviin kirjavinkkauksiin tutustumalla uusiin kirjavinkkaustallenteisiin. Aloin niiden pohjalta pohtia, mikä voisi olla tulevien kirjavinkkausteni teemana. Sain toki niistä myös mahtavia lukuvinkkejä, joita aloin hankkia itselleni välittömästi luettavaksi. Ilmoittauduin mukaan myös useisiin koulutuksiin vahvistaakseni omaa osaamistani tämän hankkeen läpiviemiseksi.

Samalla pyörähti käyntiin tulevan hankkeen perusrungon ja aikataulutuksen suunnittelu. Alusta alkaen oli selvää, että tietyt hyväksi havaitut toimintamallit säilytetään mukana myös tässä hankkeessa. Aioin siis edelleen tehdä vinkkauksia, välituntipäivystyksiä ja asuntolailtoja Jedun opiskelijoille, mutta niiden lisäksi mukaan tulee uusia toimintamuotoja kuten pelillinen Lukupassi ja lukuhaaste.

Yhteistyö Nivalan työpajasäätiön kanssa tulee toivottavasti jatkumaan yhtä aktiivisena kuin edellisen hankkeenkin aikana. Nyt haluaisin tarjota heille vielä enemmän ohjelmaa, sillä he ovat tässä hankkeessamme yksi keskeisimpiä yhteistyökumppaneita. Suunnitteilla on heidän kirjastovierailunsa ohjelma, mutta ajankohta ei ole vielä tarkentunut. Lisäksi tarkoitus olisi toteuttaa heidän kanssaan viime hankkeen aikana ideoitu halloween –teemainen nuortenilta tulevan syksyn aikana.

Ilokseni Jedulla otettiin hyvin vastaan tekemäni vinkkaussuunnitelmat. He hyväksyivät uuden ideani kirjabingosta, ja lisäksi saimme sovittua kevään kirjavinkkausaikataulun. Sovimme myös syksyn osalta kirjailijavieraan tilaamisesta, sekä vieraan valintaan liittyvistä yksityiskohdista. Tällä kertaa nuoret saavat valita haluamansa vieraan tekemästani "vieraslistasta".

He hyväksyivät myös alustavat suunnitelmani pelillisen lukupassin tekemisestä, joka pystytään toteuttamaan yhteistyössä Haapajärven Jedun peliohjelmoinnin opiskelijoiden kanssa! Itse suunnittelen pelin asiasisällön. Teen siis heille lukuhaastekohtia ja lukuvinkkilistoja peliin liitettäväksi. Näillä näkymin Lukupassi -pelistä tulee seikkailullinen mobiilipeli.

Tarkkaan kohdennetun hanketyön lisäksi haluan toteuttaa lukuhaasteen, jonka tarkoituksena on olla kaikille avoin. Lukuhaaste on saanut innoituksensa Nälkäpeli -trilogiasta, joten se on pelillinen selviytymishaaste. Käytännössä pelillisyyttä toteutetaan siinä roolipeliosuorituksella, jota ei haasteen suorittajan tietenkään ole pakko tehdä. Pelin suunnittelu ja toteutus tapahtuu kirjastovirkailijaksi opiskelleen ystäväni kanssa, joka lähti innokkaasti mukaan suunnittelutyöhön.

Halusin päästä mahdollisimman pian töihin kentälle, joten vinkkausten valmistelu lähti heti käyntiin. Ensimmäiset vinkkaukset olivat näin ollen mahdollista ottaa jo huhtikuun ajalle. Tein myös asuntolailtoja, joista ensimmäinen toteutettiin yhteistyöllä Nivalan etsivän nuorisotyön kanssa, ja toinen yhdessä asuntolaohjaajan Eijan kanssa.

Yllä: Toinen kevään asuntoilta oli vapputeemainen. Tarjoilut olivat sen mukaiset. Simaakin tietenkin oli, vaikkei sitä kuvassa näy.

Alla: Asuntolailtamme vappurieha täydentyi pelimateriaalilla ja erilaisilla vappuasusteilla. Nuoret pitivät erityisesti hassuttelusta erilaisilla asusteilla ja tietenkin perinteisistä vappujutuista kuten torvet ja ilmapallot.

Yllä: Asuntolaohjaaja Eijan kanssa hämmensimme nuoria ulkomuodollamme, joka hieman erosi tavallisesta.

Aloitin myös tutustumisen erilaisiin pelialustoihin. Seppo vaikutti mielenkiintoiselta, mutta koska yhteistyö Haapajärven Jedun kanssa saatiin käynnistettyä, jäi se sivuun tarpeettomana. Tutustuin myös Quizizz:iin ja Blooket:iin, joista Quizizz oli ainoa vartenotettava vaihtoehto hankkeemme kohderyhmää ajatellen.

Tein Quizizziin ensimmäiset testitriiviä, ja esittelin työni tulokset sovitusti myös Nivalan kirjaston lasten- ja nuortenkirjastotyöstä vastaavalle työntekijälle Enni Hakkaraiselle. Löysin myös netistä sivuston, josta on löydettävissä valtavasti erilaisia pelejä ja trivioita vapaaseen käyttöön. Valitsin sieltä myös kekseliään kilpailun kevään välituntipäivystykseen, jonka näillä näkymin toteutan yhdessä Ennin kanssa. Tavoitteenani on tehdä Enni tutuksi myös Jedun nuorille, jotta hänen olisi hankkeen jälkeen helpompaa jatkaa työtä myös heidän parissaan.

Olen päättänyt osallistua tämän hankkeen aikana entistä enemmän Aken, Erten ja Avin järjestämään ohjelmaan Teamsin kautta. Tietenkin valitsen ohjelmat sen mukaisesti, mikä koskettaa nimenomaan tätä hanketta ja siinä tarvittavia työkaluja.

Toukokuu

Toukokuussa työni pääpaino oli syksyn ohjelman suunnittelu- ja valmistelutehtävissä. Valmistelin Nivalan työpajasäätiölle pelillistä ohjelmaa syksyn vierailua varten. Ideointini pohjaksi otin heidän

edellisen vierailunsa aikana esitetyn toivomuksen, että he saisivat tutustua entistä paremmin Nivalan kirjaston kotiseutukokoelmaan.

Päätin, että peli tulee olemaan tietotrivia, jossa he pääsevät testaamaan tietojaan kuulusasta nivalalaisesta kirjailijasta Kyösti Wilkunasta. Peliohjelman lisäksi tarkoituksena on tietenkin tuttuun tapaan kahvitella rennoissa merkeissä.

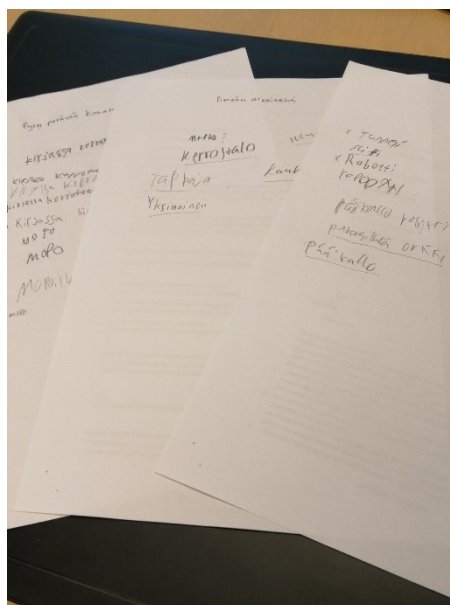
Yhteistyössä Haapajärven Jedun opiskelijoiden kanssa toteutettava lukupassi – mobiilipeli, lähti myös vauhdikkaasti liikkeelle. Opiskelijat lähettivät minulle kerran viikossa raportin projektin edistymisestä. Heillä oli alusta asti peliohjelmointiin varma ja selkeä ote! Lähetin heille tässä kuussa sisällöllistä materiaalia hyödynnettäväksi.

Otin myös pelillisen lukuhaasteen valmisteluun. Itse lukuhaaste –osio on viimeistelyä varten valmis, mutta siihen liittyvä roolipeli on vahvasti vielä työn alla. Olen työstänyt mahdollisimman selkeää ja lyhyttä peliohjeistusta, sekä ympäristö- ja hahmokuvauksia. Työtä on valtavasti vielä jäljellä, mutta aikataulun huomioon ottaen kiirettä ei vielä ole.

Toukokuu oli selkeästi kirjavinkkausten kuukausi. Pidin toukokuussa Jedulla yhteensä kuusi kirjavinkkausta, joista lähes kaikissa toteutin sisällön kirjabingon avulla. Sain huomata, että konsepti oli toimiva. Nuoret jakoivat kiinnostua vinkkauksesta enemmän, kun siinä oli sopivasti pelillisyyttä ja kilpailua. Kolmen viimeisin vinkkauksen aikana lisäsimme siihen myös uutta näkökulmaa Jedun äidinkielenopettajan Saija Haposen idean mukaisesti.

Hän sai idean kirjan kansi –kilpailusta, jota minä puolestani kehitin vähän pitemmälle. Vinkkaus siis alkoi tehtävällä, jossa nuorten piti tutkia kirjan etukansia. Mitä kannet mahdollisesti kertovat kirjan sisällöstä? Millainen tunnelma niissä on? Mitä genreä kirja edustaa? Millaisia mielleyhtymiä kirjan kansi herättää?

Nuoret saivat vastata sanalla tai parilla jokaisen kirjan luona olevalle paperille mietteensä, ja samalla he valitsivat mielestään vaikuttavimman kannen. Merkiksi mielestään parhaalle kirjalle he jättivät sydänaiheisen post-it –tarran. Tämän jälkeen he saivat kirjat tarkempaan tarkasteluun. Heille jaettiin bingoruudukko ja vihjelista, joka piti sisällään lukunäytteet jokaisesta esillä olevasta kirjasta (seassa oli muutama turha vihje).

Yllä: Kuvassa nuorten ajatuksia liittyen esillä olevien kirjojen kansiin.

He tutkivat kirjaa, ja koettivat selvittää, mikä vihjeistä sopisi kyseiseen kirjaan. Löydettyään mielestään oikean vihjeen, he merkitsivät sen numeron bingoruudukkoon. Kun bingoruudukko oli kaikilla täynnä, aloitin kirjojen pikavinkkauksen. Kerroin vinkkauksen yhteydessä aina oikean vihjenumeron ja tärkeimmät nostot heidän kirjojen kansiin liittyvistä mietteistään. Bingon sääntöjen mukaisesti he merkitsivät rastilla omasta ruudukostaan oikeat vihjenumerot sitä mukaa, kun niitä ilmoittelin. Saatuaan bingosuoran nuoret huusivat "bingo". Nopein huutaja oli voittaja.

Yllä: Kuvassa Kirjabingon bingoruudukko, sekä sen taustana toimiva innoiteteksti (Tyrion Lannisterin Game of Thrones -lainaus).

Yllä: Kevään vinkkausten kirjasatoa.

Jokaisen vinkkauksen jälkeen keräsin palautetta hyvin pelkistetyllä palautelomakkeella, jossa oli kaiken kaikkiaan kolme kysymystä. Kirjasin ja erittelin niistä saadut vastaukset tarkasti omaan tiedostoonsa, jotta voin verrata myöhemmin tämän vinkkauksen tuloksellisuutta muihin vinkkauksiin. Samalla sain käsitystä siitä, mitkä menetelmät sopivat parhaiten näille ryhmille. Alla kysymykset, ja niihin liittyvät olennaiset loppupäätelmät.

1. Mitä mieltä olit vinkkauksesta?

Noin 78 % palautteesta oli positiivista. Loput vastauksista pitivät sisällään suoraa moitetta tai epävarmoja vastauksia.

2. Mikä vinkatuista kirjoista jäi parhaiten mieleen?

Vinkatuista kirjoista opiskelijoille jäi parhaiten mieleen jännitys ja kauhukirjallisuus (Pimeyden arkkitehti, Muistojenlukija, Pysy perässä Kosonen ja Sarvijumala). Heistä reilu 80 % osasi nimetä mieleenpainuvimman kirjan. Sen sijaan 18 % ei osannut tai halunnut nostaa yhtään kirjaa esille vinkkauksen jälkeen.

3. Mitä toivoisit tulevilta vinkkauksilta?

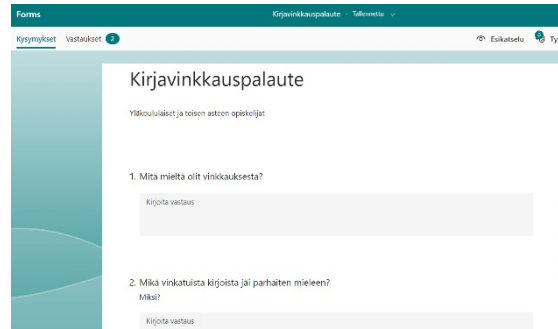
Alle puolet oppilaista (n. 40 %) ei oikein osannut esittää tuleviin vinkkauksiin liittyviä toiveita, tai jätti vastaamatta. Onneksi kuitenkin rakentavaa palautetta antoi noin 40 % oppilaista. 8,6 % antoi selkeästi negatiivista palautetta.

Lopuksi on siis todettava, että vinkkaukset sujuivat hyvin. Erilainen lähestymistapa on siis tarpeen ainakin näiden ryhmien kanssa. Rakentavaa kritiikkiä tuli lähinnä koskien vinkkaustuokioiden kestoa. Koetan siis tulevia vinkkauksia suunnitellessani ottaa toivomuksen huomioon, ja rakentaa vinkkauksista erityisesti ajallisesti kevyempiä kokonaisuuksia.

Tässä kuussa työstimme myös palautelomakepohjia tulevien vinkkausten yhteydessä käytettäväksi Maria Isoahon ja Enni Hakkaraisen kanssa. Meidän tehtävämme oli tehdä sopivat palautepohjat

kaikille ikäryhmille lapsista nuoriin. Hankkeen kohderyhmän huomioiden minun ensisijaiseksi tehtäväkseni tuli suunnitella sopiva palautekysely lukiolaisille ja toisen asteen opiskelijoille.

Päädyn tekemään uuden palautelomakkeen Forms –sovelluksella, johon oppilaat pääsevät vastaamaan QR-koodin avulla. Halusin muuttaa lomakkeen sähköiseksi, sillä huomasin ongelmia oppilaiden käsin kirjoittamisessa. Lomaketta oli siis muunnettava muotoon, johon heidän olisi helpompi vastata.

Kysymykset säilytin samana, sillä olen havainnut, ettei tällä ikäryhmällä ole motivaatiota vastata pitkiin kyselyihin. Mitä lyhyempi ja selkeämpi kysely on, sen varmemmin saa kunnollisia vastauksia. Harkitsin kysymysten muuntamista monivalinnoiksi, mutta päätin säilyttämään niissä avoimen vastausmuodon. Mielestäni monivalinnat rajoittavat liikaa vastauksia.

Palautetta läpikäydessäni sain myös uuden vinkkausidean. Sen tiimoilta otinkin jo yhteyttä Nivalan kaupungin kulttuurituottajiin Eija Kaarlelaan ja Janna Korpeen. Sovimme tulevalle syksylle palaveriajan, jossa voisimme ideoida yhdessä toteutettavia lyhyitä videovinkkauksia. Tarkoituksena olisi näillä videovinkkauksilla tukea tulevaa Lukupassi –peliä, ja tarjoilla nuorille heidän toivomaansa kevyempää vinkkausta.

Toukokuussa järjestin vain yhden nuortenillan Jedun asuntolassa. Se oli kesä-/lomateemainen ilta, joka piti sisällään kevyttä ohjelmaa (Ötökkälätkä -peli), piknik -tyylistä naposteltavaa ja tietenkin kesälukemiseen innostavan kirjakorin. Osallistujia oli mukavasti, myös Haapavedeltä!

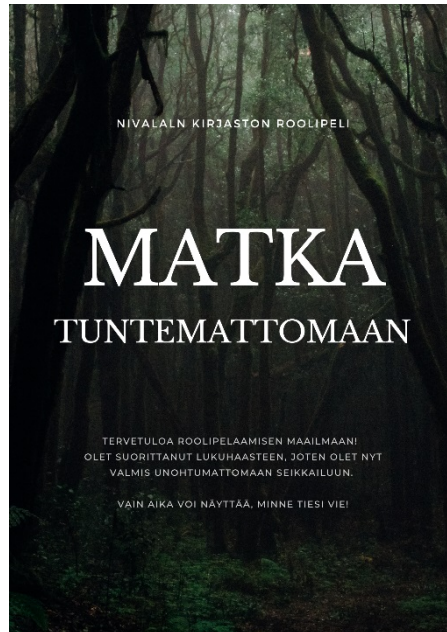
Haapaveden Jedun asuntolan väki kävi tutustumassa tiloihin ja toimintaan. He olivat kiinnostuneita samanlaisesta yhteistyöstä kirjaston kanssa, joten rohkaisin ottamaan asian esille kotikirjastonsa henkilökunnan kanssa.

Loppukuukaudesta työskentelyni painopiste oli hanketta tukevien koulutusten suorittamisessa, sillä tulevien kesälomien vuoksi yhteistyökumppanit olivat kiireisiä omien tehtäviensä ja kuvioidensa loppuunsaattamisessa, tai kesäohjelman suunnittelussa ja valmistelussa. Valmistelin stipendit Lukupassi –mobiilipelin parissa työtä tehneille oppilaille.

Syksy 2023

Elokuu

Kesän tauon jälkeen palasin hanketehtävieni pariin. Pääasiallisesti ensimmäisten viikkojen osalta se tarkoitti pelisuunnittelua ja tulevien vinkkausten valmistelun aloittamista. Moni yhteistyökumppaneistani vietti vielä kesälomaansa, joten minulla oli hyvin aikaa perehtyä aloittamieni pelien sisällön tekemiseen. Lukuhaastepohjaisen roolipelin lisäksi työstin eteenpäin Kyösti Wilkunan jalanjäljissä -triviaa, joista jälkimmäisen sainkin valmiiksi.

Yllä: Lukuhaastepohjainen roolipeli.

Kirjavinkkausten valmistelu eteni myös mukavasti. Suunnittelin uuden toteutustavan, ja tutustuin uuteen aineistoon. Testasin myös vielä kertaalleen tekemääni Formsin palautekyselyä silmällä pitäen tulevia vinkkauksia.

Tavoitteenani on koota yhteen toisen hankkeemme lopuksi vaikuttavimmat lukukokemukset tekemällä Jedulle koontijulisteet aiheesta. Tulevissa vinkkauksissani otan huomioon kevään vinkkauksista saamani palautteen. Lisäksi annan nuorille mahdollisuuden vaikuttaa siihen, minkä kirjallisuuden genren vinkkausta he haluavat kuulla. Kokoan kirjaboksit, joista teen mainokset. Opettajat esittelevät mainokset oppilaille, jonka jälkeen opiskelijat saavat äänestää itseään eniten kiinnostavia bokseja. Vinkkaukseen otetaan mukaan kaksi eniten ääniä saanutta genreä. Tällä kertaa tavoitteenani on myös monipuolistaa vinkkausaineistoa, sillä koetan löytää jokaiselle vinkkauskerralle vähintään yhden äänikirjan, johon voimme tutustua yhdessä.

Yllä: Kaksi vinkkausboksin mainosta.

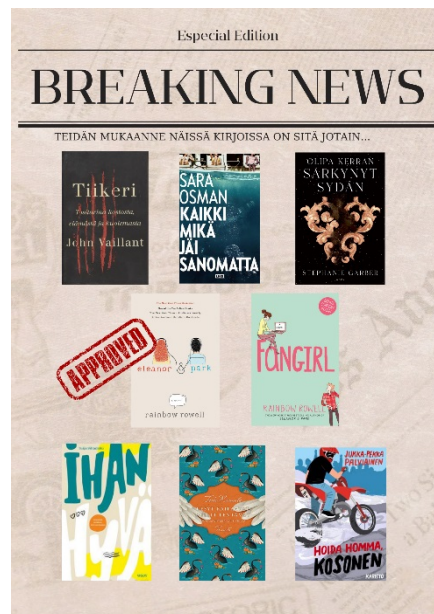
Elokuussa järjestin myös ensimmäisen asuntolaillan Jedun asuntolan väelle. Halusin tarjota nuorille rennon illan, joka toimii pehmeänä laskuna uuteen kouluvuoteen. Tutustuin illan aikana uusiin

opiskelijoihin, ja tapasin vanhoja tuttuja. Ohjelmassa oli pieni haastetehtävä, ja iltapalaksi hampurilaisten tekoa.

Ohjelma piti sisällään tutustumista kirjoihin, joista piti valita yksi kirja seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla. Ensinnäkin rohkeimmat tekivät tehtävän haastavammalla tavalla, eli he valitsivat esillä olleista kirjoista sen, joka kuvasti heitä parhaiten. Valinnan sai tehdä itse haluamallaan tavalla, eikä perusteluja valinnalle tietenkään tarvinnut esittää. Tiedän, että osa oppilaista teki valinnan kirjan nimen ja osa kirjan kansitaiteen perusteella.

Toinen valintatapa oli helpompi, eli halutessaan opiskelijat saivat valita kirjan pelkästään kiinnostavuuden kautta. He valitsivat kirjan, joka heidän mielestään oli kiinnostavimman oloinen. Valinnan tehtyään he kirjoittivat kirjan nimen ja oman nimensä paperille, sillä illan loppuksi opiskelijoiden kesken arvottiin pieni palkinto.

Seuraavana päivänä kokosin opiskelijoiden valitsemista kirjoista julisteen, joka kiinnitettiin asuntolan yhteisen oleskelutilan seinälle.

Yllä: Asuntolaillassa eniten esille nostettuja kirjoja.

Viikosta 32 alkaen alkoivat yhteiset palaverit, joten vasta silloin pääsin aikatauluttamaan tarkemmin syksyn ohjelmaa. Pääsin myös esittelemään ideoitani yhteistyökumppaneilleni (Jedun äidinkielen opettajat, nuorisotyöntekijät, Työpajasäätiön porukka). Esittelemistäni ideoista yksi tärkeimmistä oli vinkkausvideo –projekti. Ilokseni sain huomata, että suunnitelmani otettiin hyvin vastaan. Nyt oli siis aika sovittaa aikataulut yhteen, ja miettiä toteutuksen yksityiskohtia.

Vinkkausvideo –projektin päätimme toteuttaa yhdessä kulttuurituottaja Eija Kaarlelan ja nuoriso-ohjaajan Eveliina Mustolan kanssa. Projekti päätettiin toteuttaa tiktok –haasteena, johon tehdään aloitusvideo yhteistyössä poliisin kanssa. Tavoitteena olisi käynnistää projekti viimeistään lokakuun alussa tekemäni “aloituskierroksen” kautta. Silloin suunnitelmissa olisi siis kiertää keskeisimmissä nuorisopaikoissa esittelemässä haastetta, ja antamassa osallistumisohjeita. Osallistuneet voisivat halutessaan osallistua arvontaan, josta voisi voittaa elokuvalipun tai lippuja Nivalan liikuntakeskukseen Uikkoon.

Aloitimme myös uuden tapahtuman suunnittelun yhteistyössä Nivalan nuorisotyöntekijöiden kanssa. Tammikuussa järjestettävä Fantasiailta, olisi kaikenikäisille suunnattu tapahtuma Nivalan kaupunginkirjastolla. Sen tarkoitus olisi innoittaa fantasiakirjallisuuden pariin ja tarjota elämyksiä. Idean tapahtumasta sai nuorisiohjaaja Eveliina Mustola, ja hän sai kaikki muutkin innostumaan asiasta.

Tapahtuman ajankohdaksi valikoitui 24.1.2024, mutta valmistelutyöt aloitettiin ensimmäisen palaverin merkeissä jo elokuun aikana. Olin luonnollisesti valmis lähtemään tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen mukaan, sillä todennäköisesti tapahtuma teemansa puolesta voisi vetää nuoria puoleensa. Lisäksi tapahtuman suunnittelun toteutukseen osallistui kirjaston henkilökuntaa.

Tulevaa Fantasiailtaa silmällä pitäen aloitin myös Liboppista löytyvän kurssin Tapahtumatuotanto kirjastossa. Sitä suoritettiin osittain itsenäisesti netissä, mutta lisäksi kokoonnuimme muutaman opintopiirin merkeissä keskustelemaan tapahtumatuotantoon liittyvistä kokemuksista, ajatuksista ja odotuksista. Kurssi helpotti tapahtuman suunnittelua ja valmistelua huomattavasti, vaikka päävastuu tapahtumavalmistelun etenemisestä ja toteutuksen toimivuudesta oli idean keksijällä Eveliina Mustolalla.

Elokuun aikana sain myös tietää, että minua toivotaan esiintymään sekä Ilona seminaariin, että LANU-verkoston päivään Oulussa. Valmistelin siis heti esityksen, jossa esittelen hankkeitamme muille alan työntekijöille, ja alasta kiinnostuneille.

Yhteistyö Työpajasäätiön kanssa alkoi iloisissa merkeissä. Vierailin heidän starttityöpajassaan, sillä halusin käydä esittäytymässä ja esittelemässä hankettani uusille Työpajan kävijöille. Esittelin heille ajatukseni tulevasta syksystä, ja pyysin heiltä toivomuksia tulevaan ohjelmaan liittyen. Kutsuin heidät vastavierailulle kirjastoon, ja sovimme myös seuraavasta kirjavinkkauksesta. Päätimme tällä kertaa muuttaa aiempia suunnitelmia siten, että teemme Halloween –teemaisen kirjavinkkauksen. Teema muuttui kuitenkin vielä kertaalleen heidän toivomuksestaan. Pääajatus säilyi kuitenkin samana. Päätimme keskittyä kirjoihin, joista on tehty myös elokuva.

Lopuksi sovimme Nivalan lukion ja Jedun opettajien kesken kirjailijavierasta ja hänen esiintymistensä ajankohdasta. Tällä kertaa kaikki sujui vauhdikkaasti ja sujuvasti Lukukeskuksen kanssa. Saimme sopimuksen tehtyä nopeasti, ja valmistelut alulle hyvissä ajoin.

Syyskuu

Syyskuu oli erityisen monipuolinen kuukausi. Aloitin tulevien tapahtumien ja kouluvierailujen yksityiskohtien suunnittelun ja valmistelun. Aloitin myös ensimmäiset toimintatoteutukset Jedulla ja Jedun asuntolassa. Toiminta keskittyi hyväksi havaittuihin toimintamuotoihin, eli välituntipäivystyksiin ja asuntolailtoihin. Mainittakoon kuitenkin, että uutena yhteisenä projektina nuorisotyöntekijöiden kanssa aloitettiin kulttuuri-illat asuntolailloissa.

Ideaksi muotoutui se, että toiminta, sisältö ja ruoka keskittyi aina yhteen valittuun kulttuuriin. Esimerkiksi ensimmäiselle kerralle valikoitui teemaksi Englanti. Kokkailimme teeleipiä, joita pääsi nauttimaan perienglantilaiseen tyyliin teen kera. Lisäksi järjestimme pubityylisiä kilpailuja, kuten darts –kisailu ja englantiteemainen tietokilpailu. Oikeaan tunnelmaan saatteli englantilainen soittolista, joka toi iltaan letkeän tunnelman. Tuttuun tapaan järjestin myös kirja-, elokuva- ja tv-sarjanäyttelyn tietenkin edelleen keskittyen englantilaiseen tuotantoon.

Aloitimme myös yhdessä kulttuuripalvelujen tuottajan Eija Kaarlelan ja nuorisotyöntekijä Eveliina Mustolan kanssa tulevan tiktok –haasteen valmistelun. Haasteen tarkoituksena on edistää nuorten

lukemisharrastusta ja lukumotivaatiota tiktokin avulla. Teimme aloitusvideon itse, jonka jälkeen aloitin starttauskierroksen kouluilla ja nuorisotiloilla. Aloitusvierailullani kerroin nuorille haasteesta, ja haasteeseen osallistuville järjestetystä arvonnasta, jossa voi voittaa elokuvalippuja Tuiskulaan tai lippuja Uikkoon. Käytännön tasolla valmistelu piti sisällään videokäsikirjoituksen tekemisen, yhteissuunnittelua palaverissa ja kuvausaikataulusta sopimista.

Syyskuun aikana osallistuin myös Teamsin kautta erilaisiin koulutuksiin, joiden pituus vaihteli tunnista useampaan tuntiin. Koulutusten keskeisinä teemoina olivat nuoret ja nuorten parissa toimiminen, sekä tietysti kirjaston tarjoamien palveluiden ja tilojen toimivuus nuoria ajatellen.

Pääsin myös aikataulutamaan tulevan vinkkauskierroksen Jedulla. Samalla jatkoin vinkkausaineistoon tutustumista, ja lopullisen aineistosen valikoimista. Sain myös tässä kuussa tietää tarkemmin nuorten vinkkaustoiveista. Heidän äänestämänsä kirjaboksit auttoivat tulevien vinkkaussisältöjen suunnittelussa. Positiivista oli, että kaikkia bokseja toivottiin. Nuoria näyttäisi siis kiinnostavan varsin monenlaiset kirjat. Selkeiksi suosikeiksi nousi odotusten mukaisesti boksit: Murhat ja mysteerit, sekä Kauhu.

Ensimmäinen välituntipäivystys sujui rauhallisissa merkeissä. Toteutin sen yhdessä etsivän nuorisotyön kanssa. Kartoitimme päivystyksen yhteydessä nuorten toivomuksia liittyen tuleviin välituntipäivystyksiin. Kyselyyn vastanneet saivat halutessaan osallistua myös arvontaan, josta itselleen saattoi voittaa muumimukin ja suklaata.

Myös tulevan tammikuun fantasiaillan suunnittelu ja valmistelu eteni hyvää vauhtia. Tapahtuman osalta kokoonnuimme yhteisiin suunnittelupalaverihin, ja teimme selkeän tapahtumarungon ja vastuujaon. Tilavaraukset ja suunnittelut aloitettiin myös tarvekartoituksen pohjalta. Kävin syyskuun aikana myös opintopiirissä, joka käsitteli tapahtumatuotantoa kirjastossa. Sen yhteydessä sain tehtyä tapahtumakäsikirjoituksen ja tarkemman tapahtumamuistion. Aloitimme myös eri pisteiden yksityiskohtien hiomisen ja materiaalihankinnat.

Teimme myös eteenpäin lukuhaastesisältöistä roolipeliä. Kokoonnuimme jopa pari kertaa työpajan merkeissä etänä ja livenä. Jälleen kerran saimme todeta, että urakka on valtava. Kärsivällisellä työstämisellä suunnittelemamme roolipelin maailma kuitenkin koko ajan laajenee ja syvenee monipuolisemmaksi kokonaisuudeksi. Tarkoituksena on lukuhaasteen lisäksi ujuttaa peliin mukaan lukuvinkkejä, jotka jollain tavalla liittyvät pelin eri paikkoihin ja ihmisiin.

Sain myös valmiiksi Kyösti Wilkunaan liittyvän tietopohjaisen pelin, jota tarjosin Nivalan Työpajasäätiölle pelattavaksi. Idean peliin sain nimittäin heidän edelliseltä vierailultaan, jolloin he osoittivat suurta mielenkiintoa kirjaston kotiseutukokoelmaa kohtaan, ja kotiseutuunsa liittyviä henkilöitä kohtaan. Tällä kertaa heillä ei ikävä kyllä ollut kuitenkaan aikaa perehtyä siihen, mutta onneksi peliä tullaan kuitenkin käyttämään myöhemmin muissa yhteyksissä.

Kolmas työstön alla oleva peli eteni sovitulla aikataululla Haapajärven Jedun opiskelijoiden harjoitustyönä. He lähettivät syyskuun aikana Lukupassi –pelin ensimmäisen testiversion kokeiltavaksi. Sitä testasivat Jedun opettaja pienen opiskelijaryhmän kanssa, sekä osa Nivalan kirjaston henkilöstöstä.

Kuukauden tapahtumat kruunasi syyskuussa järjestettävä Ilona –seminaari Reisjärvellä. Järjestäjien toivomuksen mukaisesti kävin siellä esittelemässä meidän lukemisen edistämisen hankkeitamme sisällön ja tuloksellisuuden näkökulmasta. Esityksen suunnittelu ja valmistelu vei oman osansa työajasta.

Lokakuu

Lokakuussa toteutin ensimmäisen kerran Jedun välituntipäivystyksen yksin. Valitsin siis teemaksi ja toiminnaksi tutun ja hyväksi havaitun kilpailun, jonka pystyin toteuttamaan ongelmitta yksinkin. Kuten alla olevasta kuvasta näkyy valitsin teemaksi syksyn ja toiminnaksi kokonais-sivumäärän arvauskilpailun. Kilpailuun osallistuneet saivat halutessaan osallistua myös arvontaan, jossa oli palkintona karkkipussi. Kirjoiksi valikoitui vinkkauksissani käyttämäni kirjoista kolme, joten kyseiset kirjat saivat hyvin näkyvyyttä lokakuussa.

Yllä: Jedun 2. välituntipäivystyksessä arvuuttelimme jälleen esillä olevien kirjojen sivujen yhteismäärää.

Kirjavinkkauskierron Jedulla oli tällä kertaa toteutukseltaan täysin erilainen kuin ennen. Syyskuussa äänestettyjen kirjaboksien mukaan valitsin jokaiselle ryhmälle kirjoja, jotka voisivat kiinnostaa heitä enemmän. Halusin myös liittää mukaan enemmän toimintaa, koska sitä on edellisten palautteiden mukaan toivottu paljon. Yhteistyössä Jedun opettajan Saija Happonen kanssa kehitimme toimintaidea edelleen pidemmälle, kun havaitsimme sille ensimmäisten vinkkausten pohjalta tarvetta. Lopullinen vinkkausmuoto oli seuraavanlainen:

- 1.Vinkkasin kolme kirjaa, jonka jälkeen oppilaat saivat tutkittavakseen värikoodatut lukunäytteet (lukunäyte/kirja). Heidän tehtävänä oli päätellä, mitkä lukunäytteet liittyivät mihinkin kirjaan. He merkitsivät kirjat mielestään oikean värisellä PostIt –lapulla. Kun kaikki olivat merkinneet kirjat lapuilla, kävimme läpi oikeat vastaukset. Ja tietenkin kysymyksen siitä, mistä oikean järjestyksen pystyi pääättelemään.
- 2.Seuraavaksi vinkkasin loput kirjat. Oppilaiden tehtävä oli miettiä vinkkausta kuunnellessaan, mikä kysymyksellä tai toteamuksella merkitty PostIt –lappu sopii mihinkin kirjaan. Tämän tehtävän oppilaat tekivät kaikkien vinkattujen kirjojen osalta, myös ensimmäisen osion kirjat olivat mukana. Jälleen kävimme tehtäväosion jälkeen yhdessä läpi sen, mitä oppilaat olivat vastailleet.
- 3.Palautteenanto joko paperiseen lomakkeeseen tai sähköiseen QR-koodin takaa löytyvään Forms -lomakkeeseen.

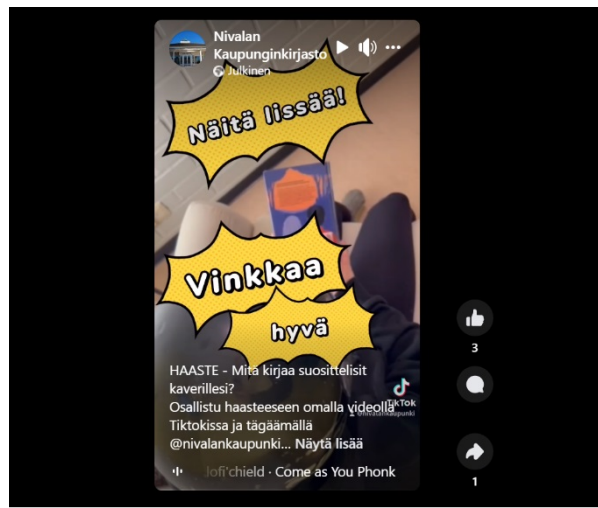

Yllä: Kirjavinkkauksien yhteydessä toteutetut toiminnalliset osiot

Lokakuussa valmistelimme ja aloitimme kirjavinkkaukseen liittyvän tiktok –haasteemme. Vinkkauskiireideni vuoksi en itse ehtinyt kuvaamaan videota, joten siitä kiitos kuuluu Nivalan kulttuurituottaja Eija Kaarlelalle ja nuorisotyöntekijä Eveliina Mustolalle. Yhdessä käsikirjoitettu video julkaistiin viikolla 42. Haasteeseen liittyvän mainostamisen toteutin minä. Sain haasteen sponsoriksi Nivalan liikuntakeskus Uikon.

Kävin esittelemässä haastetta niissä paikoissa, joissa ilmaistiin kiinnostusta asiaan. Nuorisotila kulmaukseen järjestin nuortenillan, jonka teemoina oli Halloween ja tiktok -haaste. Nivalan Jedulla sen sijaan yhdistimme haasteen kurssiin, eli halutessaan opiskelijat saavat tämän haasteen kautta hyväksilukuja myöhemmin kevään opinnoista.

Haaste ei ole innostanut nuoria niin paljon kuin olisin toivonut. Näyttäisi siltä, että nuoret käyttävät mielellään somea, mutta eivät innostu tällaisen somesisällön tuottamisesta.

Yllä: Kuvakaappaus videosta, jota levitettiin kaupungin, nuorisopalveluiden ja kirjaston sosiaalisen median kanavissa. Lisäksi sitä levitettiin lukiolle ja Jedulle, sekä Jedun asuntolaan.

Odotettu kirjailijavierailu toteutui 18.10. Saimme vieraaksi dekkaristina tunnetuksi tulleen rikosylikonstaapeli Niko Rantsin, jonka Jedun oppilaat itse äänestivät monien kirjailijoiden joukosta. Hän esiintyi päivän aikana kaksi kertaa Jedulla ja kerran lukiolla. Myös työpajasäätiölle tarjottiin

mahdollisuutta saapua paikalle kuuntelemaan esitystä. Esitys piti sisällään oman elämänhistorian esittelyn lisäksi kuvausta poliisin ja kirjailijan työstä, sekä pohdintaa lukemisen ja opiskelun merkityksestä. Nuoret olivat erityisen innostuneita esityksistä Jedulla, joten oppilaiden äänen kuunteleminen tässä asiassa kannatti.

Niko Rantsi vastaili esitystensä aikana nuorten esittämiin kysymyksiin niin Jedulla kuin lukiollakin. Hän sai kysymykset etukäteen, joten saimme esityksiin mukaan enemmän vuorovaikutuksellisuuden tuntua. Mielestäni näiden kirjailijavierailujen aikana toteutui tavoite kuunnella nuoria, ja huomioida heidän mielenkiinnon kohteensa.

Yllä: Niko Rantsin esitys lukiolla ja esittelykuva Jedulla

Lokakuun lopulla toteutin ensimmäistä kertaa Jedun välituntipäivystyksen yhdessä Nivalan kaupunginkirjaston kirjastovirkailijan Susanna Sorvalan kanssa. Suunnittelimme rekvisiitan ja pukeutumistyyliä yhdessä, mutta taustalla näkyvä selfienurkkaus ei ollut meidän työtämme. Saimme nimittäin toteutettua tämän välituntipäivystyksen yhteistyössä Jedun yhteisöohjaajien Asko Hämeenniemen ja Leena Hirvosen kanssa. He saivat projektiin mukaan myös neljä Jedun opiskelijaa. He tekivät yhdessä ohjaajiensa kanssa hyvin lyhyellä varoitusaajalla näyttävän kulmauksen.

Minä valitsin kuvassa näkyvät kirjat kirjanäyttelyyn, ja valmistelin äänestyspisteen. Nuoret valitsivat esillä olleista kirjoista itseään eniten kiinnostavat kirjat, ja osallistuivat samalla arvontaan. Susannan ansiosta saimme ohjelmaan mukaan pienen jekun. Karkkikulhon luurankoheppu liikkuu ja puhuu havaitessaan liikettä, joten pieniä säikäytyksiä saatiin halloweenin hengessä aikaiseksi.

Yllä: Halloween –teemainen välituntipäivystys toteutettiin yhdessä kirjastovirkailija Susanna Sorvalan kanssa. Taustalla Jedun oppilaiden tekemä selfienurkkaus.

Marraskuu

Kulttuuriteemaiset asuntolaillat jatkuivat ranskalaisessa hengessä. Toteutimme kokonaisuuden yhdessä nuorisotyöntekijän Eveliina Mustolan kanssa marraskuun puolenvälin tienoilla. Tein tuttuun tapaan asuntolailtaan soittolistan, pientä ohjelmaa (tällä kertaa tietokilpailun muodossa), sekä kirja- ja elokuvanäyttelyä. Eveliina suunnitteli ja hankki iltapalatarjoilut. Oppilaita tuli paikalle sopivasti. Ruuhkaa ei ollut, ja tunnelma oli leppoisa.

Tuon illan aikana huomasin myös, että on helpompi saada kontaktia nuoriin asuntolassa järjestettävän ohjelman kautta. Syynä lienee se, että nuoret ovat rennompia vapaalla ollessaan. Lisäksi sopivan pienen osallistujamäärä helpottaa tutustumista. On ollut mahtava huomata, että nuoret arvostavat näitä tapahtumia lähes poikkeuksetta. Sen lisäksi he ovat selkeästi jo oppineet luottamaan minuun enemmän, ja ovat sitä kautta helpommin lähestyttävissä.

Yllä: Jedun asuntolaillat jatkuvat syksyllä 2023 eri kulttuuriteemoilla. 14.11.teemana oli Ranska. Ensimmäisessä kuvassa näkyy vasemmassa laidassa illan palkinnot.

Marraskuussa tavoitteena oli myös edistää videovinkkaus –haasteen etenemistä siten, että kävin Jedun asuntolassa rohkaisemassa nuoria osallistumaan. Kerroin heille haasteesta, ja annoin esimerkkejä siitä, miten sitä voisi toteuttaa. Kokosin myös QR-koodien taakse erilaisia esimerkkivinkkauksia, joista nuoret valitsivat mieluisimman. Samalla he osallistuivat arvontaan. Tällä kertaa en koonnut kirjanäyttelyä, mutta pientä iltapalaa oli toki tarjolla.

TikTok -haasteen tiimoilta kävin myös Jedulla ohjeistamassa koulun kautta osallistuvia nuoria yhdessä nuorisotyöntekijä Eveliina Mustolan kanssa.

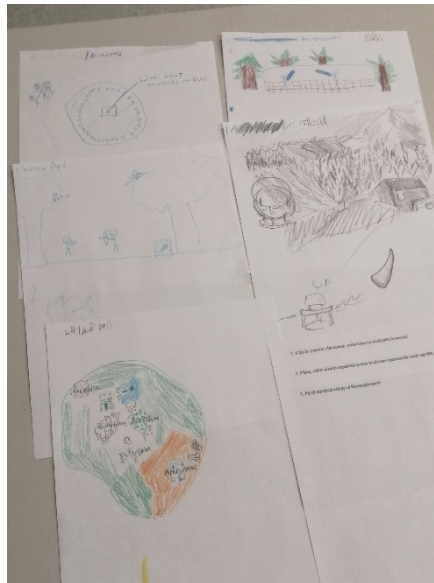
Fantasiaillan suunnittelu ja valmistelu eteni myös aikataulun mukaisesti. Pidimme kaksi kuukausipalaveria asian tiimoilta, mutta ennen kaikkea yhteyttä pidettiin whatsappiin perustetun ryhmän kautta. Projekti eteni vaiheeseen, jossa hankimme rekvisiittaa, ja valmistelimme eri pisteisiin liittyviä tehtäviä ja arvoituksia. Käytännön toteutukseen liittyvät yksityiskohdat oli jo sovittu ja vastuujat tehty.

Tulevat vinkkaukset työllistivät minua paljon tässä kuussa. Minun oli keksittävä niihin uutta lähestymistapaa. Lopulta päädyin kahdenlaiseen toteutusmalliin. Osa ryhmistä sai perinteisen vinkkauksen, jonka päätteeksi he osallistuivat esiteltyihin kirjoihin liittyvään Kahoot! -kilpailuun. Toinen osa sai Kahootin ja perinteisen vinkkauksen lisäksi mahdollisuuden tehdä lisätehtäviä. Vinkkauksen puolivälin tienoilla esittelin Suzanne Collinsin Nälkäpeli -kirjan musiikkia ja tarinankerronnallisia menetelmiä käyttämällä. Vinkkausta kuunnellessaan oppilaat saivat kolme

tehtävää, joista vähintään kaksi oli suoritettava. Ensin he koettivat arvata, mikä kirja on kyseessä. Sen jälkeen he pääsivät piirrostehtävien pariin. Näistä tehtävistä sai valita itselleen kumman halusi. Ensimmäisenä tehtävänä oli piirtää nälkäpeli -areena. Millainen se voisi olla? Toisena vaihtoehtona oli piirtää tarinassa kuvailtu runsaudensarvi.

Ideoimme edellä mainitut kolme tehtävää yhdessä opettaja Saija Haposen kanssa. Tehtävät miellyttivät meitä molempia, sillä näin saimme yhdistettyä vinkkauksen menneillään olevaan kurssiin. Valtaosa oppilaista osallistui aktiivisesti tarjolla olevaan ohjelmaan, vaikka negatiivistakin palautetta tuli.

Tavoitteena oli tarjota oppilaille toiminnallisuutta myös vinkkauksen väliin, sillä sitä oli toivottu monien palautekyselyiden kautta. Kaikkia ei voi miellyttää, mutta valtaosa piti toteutustapaa hyvänä. Varsinkin Kahoot! näytti innostavan monia.

Yllä: Syksyn toisen kirjavinkkausierroksen piirustustöitä ja oppilaille annetut tehtävät.

Roolipelin tekeminen eteni vähän. Työkaverini sairastelut ja muut työkiireet kuitenkin vaikeuttivat yhteisen ajan löytymistä ja hidastivat pelimateriaalin tekemistä. Saimme kuitenkin tehtyä peliä eteenpäin. Loppuvuoden kiireiden vuoksi päätimme yhteisesti siirtää myös pelin julkaisuajankohtaa myöhemmäksi helmikuun alkuun.

Sen sijaan lukupassi pelin osalta etenimme aimo harppauksin. Kävin vierailulla Haapajärven Jedulla, sillä oli väliraportin aika. Halusin käydä paikan päällä katsomassa, miten pelisuunnittelu ja -toteutus etenee. Yllätyin positiivisesti. Peli oli saanut uutta ilmettä ja pelin tarina näytti kokonaisuutena varsin toimivalta paketilta. Visuaalinen ilme miellytti silmää, ja houkutti kokeilemaan.

Marraskuun lopulla aloitin myös jouluisen välituntipäivystyksen, asuntolan pikkujoulun ja starttityöpajan vinkkauksen valmistelun ja viimeistelyn. Ainoastaan niihin tarvittavien hankintojen tekeminen jäi myöhemmäksi.

Yllä: Asuntolan pikkujouluissa suosituksi on tullut tonttuetsintä. Siinä ideana on, että jokaista löydettyä tonttua vastaan saa pienen makean palkinnon. Tällä kertaa halusin soveltaa ideaa eteenpäin. Kuvaparin löytäneet saavat isomman palkinnon.

Joulukuu

Joulukuussa ylimääräisiä haasteita ja ongelmia tuotti sairastumiseni flunssaan. Sairaslomani jäi lyhyeksi, sillä pystyin siitä huolimatta tekemään etätöitä. Tärkein työkaluni, ääneni, oli kuitenkin joulukuun ajan poissa käytöstä. Niinpä jouduin siirtämään vuoden viimeiset kirjavinkkaukset tammikuulle. Pystyin sen sijaan tekemään viimeiset nuortenillat, eikä nuoria näyttänyt suuremmin vaivaavan käheä ja heikko ääneni.

Ensimmäinen joulukuun nuortenilta jatkoi kulttuuri-iltojen sarjaa. Teemana oli tällä kertaa Marokko. Pääsimme maistelemaan melueita ja testaamaan teemaan liittyvää tietämystä marokko – tietokilpailun kautta. Aiheesta syvemmin kiinnostuville oli esillä marokkolaista tai marokkoon liittyvää kirjallisuutta. Edellä mainittujen asioiden lisäksi aitoa marokkolaista tunnelmaa synnytti paikallinen musiikki ja hyvä seura.

Toinen ja samalla vuoden viimeinen nuortenilta oli perinteikäs pikkujoulu Jedun asuntolan yhteisissä tiloissa. Järjestimme yhdessä asuntolaohjaaja Eija Löytynojan kanssa nuorille mahdollisuuden osallistua patukkabiljardiin ja valtavan suosion saaneeseen jouluisen kuvajahtiin. Nuoret osallistuivat ohjelmaan aktiivisesti. Tarjolla oli myös suolaisia ja makeita herkuja. Hyvänä esimerkkinä piparit, joita jokainen sai koristella mieleisellään tavalla. Jouluisen musiikki ja kirjallisuus oli kirsikkana kakun päällä, vaikka mielestäni jälleen tärkeimmäksi asiaksi nousi yhdessäolo.

Yllä: Jedun asuntolan pikkujoulu oli täynnä tohinaa. Kuvien ottaminen myöhemmin jäi. Tässä on kuitenkin pari kuvaa valmisteluvaiheesta.

Onneksi pystyin myös pitämään jouluisen välituntipäivityksen Jedun tiloissa yhdessä Susanna Sorvalan kanssa. Näin saimme kirjaston puolesta toivottaa koko Jedun väelle hyvää joulua. Ohjelmassa oli mysteeripakettien sisällön arvailua ja jouluisen kirjanäyttely. Jedun opiskelijat

yhdessä yhteisöohjaajiansa kanssa teki jälleen loistavaa työtä paikan koristelun kanssa. Ja näin saimme jälleen tehtyä ikimuistaisen välituntipäivystyksen.

Yllä: Jedun jouluihin välituntipäivystys. Vasemman laidan koristelut ovat Jedun opiskelijoiden ja yhteisöohjaajien suunnittelema ja tekemä.

Saimme myös lukemista edistävän tiktok –haasteen päätökseen joulukuun alussa. Osallistujia tuli vähän, ja todettava on, että ilman Jedun kanssa tehtävää yhteistyötä, emme olisi saaneet mukaan heitäkään. Vaikuttaisi siltä, että some aktiivisuus on vahvimmillaan tykkäyksiin keskittyvää, ainakin mitä tähän aiheeseen tulee. Moni nuori esitti huolensa siitä, etteivät he halua olla esillä tunnustettavasti. Muutin siis osallistumismahdollisuuksia väljemmiksi. Videot sai siis julkaista omalla erillisellä kanavalla.

Haasteeseen osallistuneet opiskelijat saivat tekemästään työstä hyväksilukua tulevaan kurssiinsa, eli siitä tuli osa heidän opiskeluaan. He saivat kuitenkin huomata, että osallistuminen kannatti. Sponsorimme liikuntakeskus Uikko palkitsi heidät nimittäin ruhtinaallisesti monipuolisella lippupaketilla. Se teki heihin vaikutuksen, kuten heiltä saamani onnellinen kiitosviesti kertoi.

Muilta osin joulukuu kului kouluttautumisen, roolipelin kirjoittamisen, tulevan vuoden suunnittelun ja valmistelun, sekä vuoden 2023 raportoinnin merkeissä. Aloitin myös joki kirjastoille tarkoitettua materiaalipaketin valmistelua. Esimieheni Päivi Holstin ideasta innostuneena aloitin myös kirjakäytön kokoamisen Jedun asuntolaan.

Ajatuksena on tarjota heille pientä satsia poistokirjoja, jotka he saavat halutessaan itselleen. Aion myös ehdottaa heille mahdollisuutta saada vähintään kerran vuodessa Nivalan kaupunginkirjastolta poistokirjoja asuntolan omaan hyllyyn.

Kevät 2024

Tammikuu

Työt jatkuivat tammikuun toisella viikolla rauhallisissa merkeissä. Koulut alkoivat samaan aikaan, joten työni keskittyi lähinnä suunnittelu- ja valmistelutehtäviin. Käytännössä se tarkoitti tulevien asuntolailtojen, välituntipäivystysten ja kirjavinkkausten ideointia ja aikataulutusta. Aikaa riitti myös hyvin tulevan fantasiailan valmisteluun ja lyhyisiin koulutuksiin, joita ilokseni löysin Teamsin kautta. Erilaisten palaverien ohessa teimme myös rauhallisella tahdilla lukemista edistävää roolipeliä eteenpäin. Sairastelujen ja työkiireiden vuoksi sen valmistuminen on siirtynyt paljon pidemmälle kuin alun perin oli tarkoitus.

Tammikuun aikana pääsin myös vihdoinkin tekemään perinteisen leffa vs. kirja vinkkauksen työpajasäätiön starttityöpajassa. Sain työkaverikseni Sophie Sinabellin, joten saimme mukaan erilaista sisältöä. Esimerkkinä voisin nostaa Sophien esityksen Nälkäpeli -kirjasta, ja meidän yhteiset lukunäytteet englanninkielisestä Harry Potterista. Sain myös liitettyä vinkkaukseeni mukaan toiminnallisen osion, eli jokainen läsnäolija sai oman daimoninsa (liittyen Kultainen kompassi – tarinaan). Siitä virisi aivan mahtavia keskusteluja.

Toteutimme myös Irlanti –teemaisen asuntolaillan yhdessä Sophien, Even ja Virpin kanssa. Tuttuun tapaan se sisälsi irlantilaista ruokaa, musiikkia, kirjallisuutta ja pientä kisailua liittyen Irlannin nähtävyyksiin. Ilta oli jälleen ikimuistoinen.

Tammikuun 4. viikko oli koko kuukauden kiireisintä aikaa, vaikka edeltäväkin viikko nosti sykkettä. Valmistelimme alkuvuokosta kirjaston alakerran keskiviikkona pidettävää fantasia-iltaa varten. Fantasiatarinoita oli lyhyessä tapahtumassamme yhteensä kuusi, joten tekemistä riitti kaikille. Korostimme tapahtuman kautta nimenomaan fantasiamaailmoihin liittyviä kirjoja, joten siinä mielessä tapahtuma sopi mainiosti myös hankkeen tavoitteisiin. Tapahtuma kesti kaiken kaikkiaan kolme tuntia, mutta saimme havaita, että kysyntää pidemmällekin tapahtumalle olisi ollut. Paikalla kävi kaikenikäisiä, mutta iloksemme myös nuoret uskaltautuivat mukaan.

Loppuviikko sujui aivan yhtä kiireisesti. Torstaina purimme pois tapahtumarekvisiitat ja siivosimme tilat yhteistuumiin. Kävin myös pitämässä vuoden ensimmäisen välituntipäivystyksen Jedulla yhdessä seurakunnan työntekijän Anni Vihriälän kanssa. Samalla perehdytin häntä tähän toimintamuotoon.

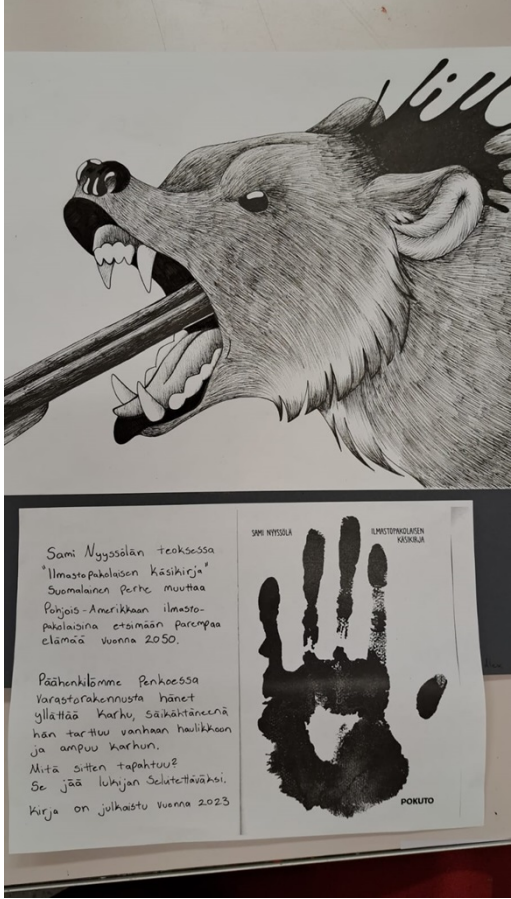
Loppukuukausi kului raportteja kirjoittaen, ja koulutuksissa istuen. Pidin myös vuoden ensimmäisen kirjavinkkauksen Jedulla. Kaikki nämä kirjavinkkaukset (tammi-helmikuun aikana) ovat sisällöltään samanlaisia kuin loppuvuodesta pidetyt, joten niitä ei paljonkaan tarvitse valmistella. Seuraavan kierroksen vinkkaukset vaativat sen sijaan uutta sisältöä ja ilmettä, joten niiden valmistelu työllisti minua hyvin jo alkuvuodesta.

Helmikuu

Helmikuussa pääpainopiste oli Jedun opiskelijoille tehtävissä vinkkauksissa. Toki tein myös paljon suunnittelu- ja valmistelutyötä, mutta onneksi jalkautumisia oppilaitokseen ja asuntolaan oli tietokoneella tehtävän työn täydennykseksi. Vinkkauksen menetelminä käytin ystävänpäivän aikaan sokkotreffit -menetelmää, novelleja vinkattaessa musiikkia ja kuvamateriaalia hyödyntävää menetelmää, sekä aiemmin käyttämäni Kahoot:ia.

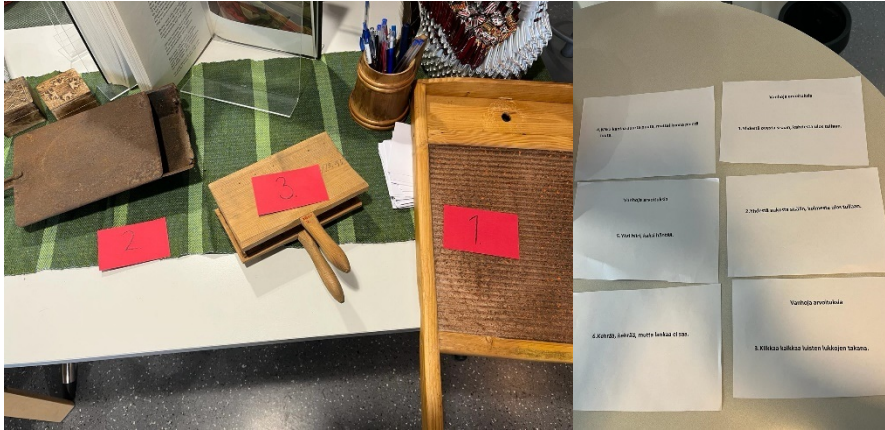
Minun oli myös kerättävä uutta vinkkausaineistoa osalle ryhmistä, koska näin pystyin vastaamaan paremmin opettajien toivomuksiin. Valinnaisen Kulttuuripolku –kurssin sisältämän projektin kannalta esimerkiksi oli järkevintä vinkata novellikokoelmia. Opiskelijat saivat valita vinkkauksen perusteella itselleen novellin, jota työstää projekteissa. Valituista novelleista he valmistelivat Kalevalaan liittyvät tehtävät kirjaston järjestämään välituntipäivystykseen. Ja myöhemmin heidän on tarkoitus toteuttaa Nivalan kaupungin katukuvaa koristavat näyttelyt novellien inspiroimana.

Alla: Oppilaat saivat vinkkauksen alussa itselleen luonnosteluvälilinet. Näin he pääsivät jo vinkkauksen aikana ideoimaan tulevia projektejaan. Viereisissä kuvissa näkyy vinkattua aineistoa. Kolme sarjakuvaa valitsin mukaan sopivan aiheen vuoksi. Ajatuksenani oli vinkata mahdollisimman monipuolista aineistoa, jotta niistä kumpuaisi ideoita mahdollisimman paljon. Vinkattu kauhukirja ei näy kuvassa.

Yllä: Opiskelijoiden projektitöitä liittyen novelleihin, jotka he valitsivat vinkatuista kirjoista. He hyödynsivät ansiokkaasti tekoälyä kuvitusten teossa.

Kalevala-aiheinen välituntipäivystys herätti hyvin kiinnostusta opiskelijoissamme. Teimme sen yhteistyössä Kulttuuripolun opiskelijoiden kanssa. Saimme jopa yhden heistä työpariksemme pisteelle. Välituntipäivystys piti sisällään kaksi kilpailua. Kirjasto järjesti Mikätin -kilpailun, jossa oli kolme tarve-esinettä, joiden käyttötarkoitusta arvuuteltiin. Jokainen kilpailuun osallistunut, osallistui myös arvontaan. Lisäksi Jedun opiskelijat olivat valmistelleet meille toisen kilpailun, jossa opiskelijoiden tehtävänä, oli miettiä ratkaisuja vanhoihin arvoituksiin. Palkinnoksi jokaisesta oikeasta vastauksesta sai lakupätkän.

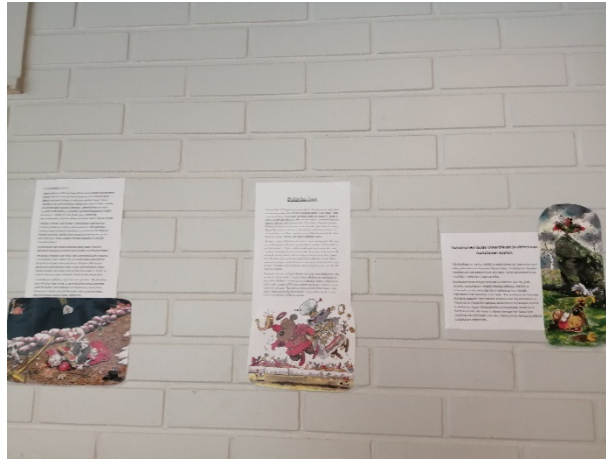

Yllä: Välituntipäivystyksen Mikätimet koottuna yhteiskuvaan. Saimme nämä lainaan Nivalan kotiseutuyhdistykseltä. Toisessa kuvassa Kulttuuripolun opiskelijoiden keräämät vanhat arvoitukset.

Molempiin kilpailuihin löytyi osallistujia, vaikka ne olivat aika haastavia. Lisäksi seinille oli koottu opiskelijoiden tekemiä projektitöitä aiheesta. Sieltä löytyi Kalevala-tietoiskujen lisäksi tekoälyn tekemiä hahmokuvituksia, tunnetuimpien Kalevalan tarinoiden kuvauksia ja skandaaliuutisia Kalevalasta.

Alla: Jedun seinille ilmestyi loistavaa materiaalia Kalevalaan liittyen. Opiskelijat ovat opettajansa johdolla sukeltaneet vielä syvemmälle Kalevalan maailmaan.

Kulttuuriteemaiset asuntolaillat jatkuivat tuttuun tapaan. Tällä kertaa meillä oli teemana Italia, joten italialaiseen kulttuuriin liittyvien kirja- ja elokuvanäyttelyiden lisäksi pääsimme kuuntelemaan italialaista musiikkia, maistelemaan tomaattibruschettoja ja testaamaan tietämystä Kahoot –triviaalla. Työparinani minulla oli etsivä nuorisotyöntekijä Mikael, joten saimme jaettua vastuuta sopivassa määrin. Ilahduttavaa oli myös huomata, että nuoret tulivat auttelemaan keittiötöissä tottunein ottein.

Tein kuukauden aikana useita koulutuksia. Tutustuin esimerkiksi viime vuoden kiehtovimpiin uutuuksiin Kirjasaaren tallenteiden kautta. Sain hyviä ideoita jälleen tuleviin vinkkauksiin. Sen lisäksi minua innosti monikielisen kirjastotyön koulutus niin paljon, että päätin vielä kertaalleen tarjota Jedun S2-ryhmille mahdollisuutta tulla tutustumaan kirjastoomme ja tarjoamiimme palveluihin. Siitä on ollut aiemminkin puhetta, mutta tällä kertaa se sopi heidän aikatauluihinsa. Näin saimme järjestää heille vierailun, joka piti sisällään kirjaston tilojen ja palvelujen esittelyn lisäksi kirjastokätkö -kilpailun, sekä tietenkin kahvituksen. Lopuksi varmistimme, että jokaisella on toimiva kirjastokortti ja PIN-koodi.

Roolipelin hiominen ja viimeistely jatkui edelleen helmikuussa, sillä työkiireiden ja sairastelujen vuoksi alkuperäisistä aikatauluista on jouduttu joustamaan. Nyt on kuitenkin sovittuna aikataulu ensimmäiseen koepeliin. Suunnitteilla on myös kirjaston oma nuortenilta, jossa otamme sen mukaan ohjelmistoon.

Uutena ideana heräsi myös lukupiirin järjestäminen Jedun asuntolassa. Olen oppinut jo tuntemaan asuntolan nuoria sen verran, että tiedän heissä olevan lukijoita. Yritän siis houkutella porukan kasaan maaliskuussa järjestettävään lukupiiriin. Se toteutetaan asuntolan yhteisissä tiloissa, mikäli saamme innostuneita osallistujia. Ajatuksena on pitää se matalan kynnyksen lukupiirinä. Mitään lukemista ei siis tarvitse olla hankittuna etukäteen, sillä otan mukaani mahdollisimman monipuolisen kattauksen erilaisia kirjoja. Syömme, juomme, vaihdamme kuulumisia ja luemme valitsemiamme kirjoja niin kauan, kuin hyvältä tuntuu.

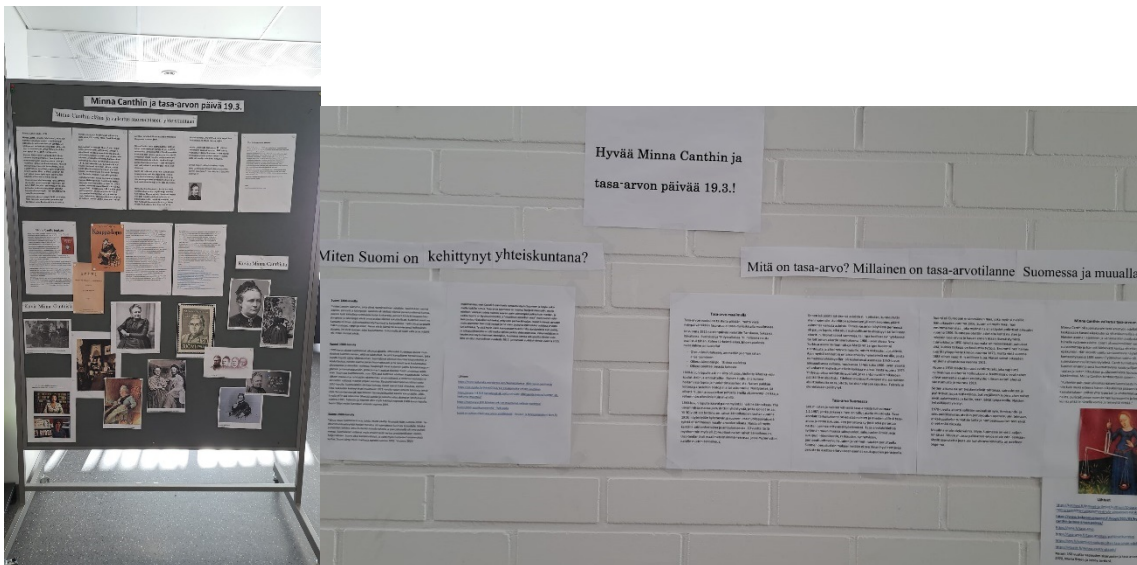
Maaliskuu

Maaliskuu alkoi vinkkauksella, jonka toteutin opettajan toivomuksesta sokkotreffivinkkauksen kaavalla. Luin oppilaille kunkin kirjaehdokkaan alusta tekstinäytteen, jonka perusteella he näytteiden luvun jälkeen valitsivat itseään eniten kiinnostavan kirjan. Lukunäytteiden jälkeen esittelin kirjat, eli vasta tässä vaiheessa oppilaat saivat tietää, mitkä kirjat olivat kyseessä. Keskustelimme lopuksi vielä siitä, mitkä kirjat kiinnostivat eniten lukunäytteiden perusteella, ja miksi. Lopuksi keräsin myös heiltä palautteen.

Välituntipäivystykset jatkuivat maaliskuussa. Tällä kertaa järjestimme muun muassa kirjaston oman välituntipäivystyksen Jedulla Minna Canth –teemalla. Ohjelmassa oli kysely siitä, mitkä Minna Canthin ajamista uudistus- ja kehitysvaatimuksista ovat voimassa vielä nykyään. Tällä kertaa emme kuitenkaan keränneet tietoa paperilomakkeilla, vaan nuoret kiinnittivät nastan korkkitaulussa sen teeman alle, joka on haaste maassamme vielä tänäänkin. Osallistuneet osallistuivat mukaan myös arvontaan, jossa oli palkintoina Minna Canthin syvästi arvostamaa juomaa, eli kahvia ja kahvimuki, sekä tietenkin pelikortit skruuvien pelaamista varten.

Jedun kulttuuripolun opiskelijat osallistuivat mukaan myös tämän välituntipäivystyksen toteutukseen tekemällä oppilaitoksen käytävien seinille infotauluja Minna Canthista, ja tietenkin uutisia hänen elämästään ja urastaan. Mielestäni tällä tavoin saimme erityisen hyvin nostettua esille rouva C:n elämän käännekohtia, haasteita, tavoitteita ja saavutuksia. Unohtamatta myöskään ajallista kehystä, jonka puitteissa Minna Canth eli.

Tällä kertaa olin mukana myös työstövaiheessa siten, että toin nuorille kirjallista materiaalia Minna Canthista. Olin myös opettajan Saija Haposen apuna ohjeistamassa oppilaita tiedonhaussa ja materiaalin käsittelyssä. Opettaja oli tehnyt valmiiksi tehtävänjakoa, mutta siihen jouduimme tekemään hieman luovia muutoksia projektin edetessä.

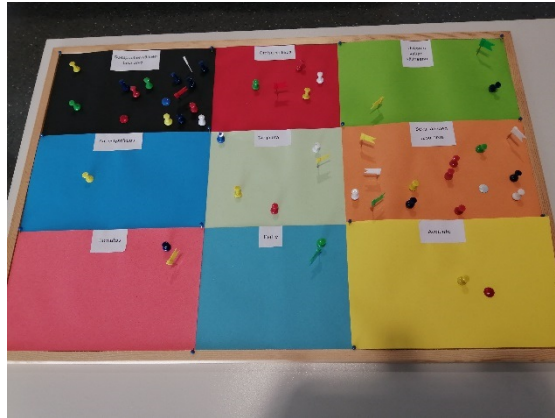

Yllä: Oppilaiden tekemiä materiaaleja Minna Canthista.

Yllä: Välituntipäivystyksessä haastoimme oppilaita miettimään vaikuttamistyön mahdollisuuksia ja haasteita. Mukana oli myös arvonta, johon saivat osallistua ne oppilaat, jotka ottivat osaa tehtäväämme.

Alla: Kysyimme oppilailta, onko Minna Canthin ajamat uudistukset saavutettu nykypäivän Suomessa. He laittoivat nastan siihen kohtaan taulussa, joka vaatii vielä heidän mielestään työtä ja kehitystä.

“Hiljainen lukupiirimme” Jedun asuntolassa startattiin tässä kuussa varovaisen toiveikkaasti. Toin asuntolan oleskelutilaan laajan kirjon erilaisia kirjoja, joiden kuvittelin kiinnostavan nuoria. Lisäksi järjestin heille iltapalaa, ja mahdollisimman tunnelmallisen ja rauhallisen lukutilan.

Paikalle saapui viisi nuorta, joista neljä viihtyi kirjojen äärellä noin kaksi tuntia. Tunnelma oli lämminhenkinen ja rento, joten saatoin sujuvasti ehdottaa seuraavaa kertaa parin viikon päähän. Nuoret lupasivat yrittää päästä silloin paikalle. Lisäksi he esittivät toiveen kirjoista, joita haluavat lukea seuraavalla kerralla.

Toinen lukupiirimme oli vielä suurempi menestys kuin ensimmäinen. Tarjolla oli pizzaa ja pientä makeaa naposteltavaa. Kirjoja oli myös valittavana enemmän. Toin nuorten pyynnöstä luettavaksi myös kuvakirjoja, mutta pitempään kirjojen äärellä viihtyvät lukivat myös sarjakuvia ja selkoromaaneja. Ensi kohtaamisia myös säeromaanin kanssa oli joillakin osallistujilla.

Mielestäni tärkeintä tässä lukupiirissä oli se, että kävijät olivat positiivisella asenteella mukana. Heillä oli rentoa ja mukavaa; ketään ei pakotettu lukemaan. Kävijämäärä tuplaantui. Meitä oli kaiken kaikkiaan 11, ohjaaja mukaan laskettuna, ja jokainen heistä luki.

Yllä: Lukupiirin lukemistoa.

Yllä: Lukupiiriläisistä osa viihtyy parhaiten asuntolan pienessä oleskeluhuoneessa. Tarjolla on myös jotain syötävää ja naposteltavaa.

Maaliskuun ajalle sijoittui myös yksi kulttuuri-ilta. Japaniteemaisen illan aikana teimme tonnikalasushia, ja joimme teetä. Tunnelman nostatti kattoon japanilainen musiikki, ja ruokailun päätteeksi tehdyt haikurunot. Esillä oli perinteiseen tyyliin näyttely niin kirjoista kuin elokuvistakin. Illasta jäi muistoksi kirjaston someen mahtavia haikurunoja, joita nuoret antoivat julkaistavaksi nimettömänä. Runoiluun osallistuneet osallistuivat myös arvontaan, jossa palkintoina oli teemaan sopivat palkinnot.

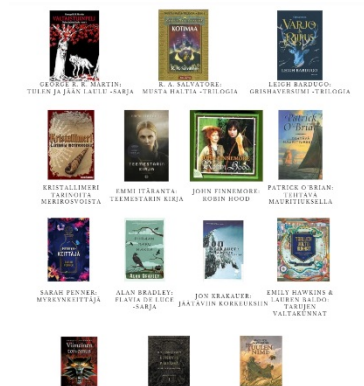

Yllä: Japani-illan parhaat.

Minun osaltani kevään ainoaksi abikahvilaksi jäi Eveliina Mustolan kanssa lukiolla järjestetty kahvitus kuukauden loppupuolella. Halusin siis satsata siihen senkin vuoksi enemmän. Tein mietelmä-/elämänviisauslappusia, jotka numeroin. Jokainen kahvittelemaan tullut abi sai nostaa laatikosta yhden lapun, jonka numero kertoi, tuliko voittoa tällä kertaa. Palkintoina uupuneille kirjoittajille oli isompia ja pienempiä "energiapaketteja".

Roolioli oli vihdoin saatu siihen pisteeseen, että pääsimme testaamaan sitä. Potkua tuleviin peleihin hain Pelikasvattajien verkostotapaamisesta, joka antoi tärkeää tietoa ja inspiraatiota omaan toteutukseen. Sain myös luvan lähettää pelin testattavaksi Oulun Cryo ry:lle, mikäli se tuntuu tarpeelliselta.

Ensimmäinen roolipelitestaus sujui hyvin. Pelaamassa oli Nivalan kaupungin ja seurakunnan nuorisotyöntekijöitä, sekä kirjaston henkilökuntaa. Sain pelaajilta hyvää palautetta siitä, kuinka peliä voisi edelleen kehittää. Peli testattiin kahden tunnin aikana, vaikka aikaa keskustelullekin jäi. Tarjolla oli tietenkin myös pientä naposteltavaa ja kahvia pelaajien mielenvirkistykseksi.

Yllä: Kuvakaappaus pelin viimeisistä sivuista, johon on koottu peliä innoittaneita kirjoja ja kirjasarjoja.

Myös toinen hankkeen myötä syntyvä peli saatiin laajempaan testaukseen. Haapajärven Jedun opiskelijoiden kehittälemään Lukupassi –peliin tutustuivat ennakkoon Nivalan kirjaston työntekijät, Nivalan Jedun opettajista Eliisa Pihlaja-Vihelä ja Saija Happonen.

Huhtikuu

Huhtikuussa sain tehdä monilta osin viimeisiä työtehtäviäni Jedun oppilaiden parissa. Viimeinen välituntipäivystys, lukupiiri, kirjailijavieraan vierailu ja vappu. Toimintaa hankaloitti se, että suurin osa opiskelijoista oli jo siirtynyt harjoitteluihin ja erilaisiin työpaikkoihin. Kävijämäärät olivat siis tavallista matalammat.

Toiseksi viimeinen kulttuuri-ilta Jedun asuntolassa oli jo melko hakea toteuttaa. Valmistelin Meksiko-teemaisen kulttuuri-illan muilta osin itse, mutta tarvittavia ruoka- ja palkintohankintoja tekivät työkaverini Mikael ja Eve nuorisotyön puolelta. Tarjolla oli tortilloja, jotka valmistimme yhdessä nuorten kanssa.

Lisäksi esillä olivat jälleen Meksikoon liittyvät kirja- ja elokuvanäyttelyt. Taustalla soi tietenkin meksikolainen musiikki tekemältäni soittolistalta. Ohjelmana oli tieto- ja nopeuskilpailu, johon otti osaa kolme ryhmää. Osa kilpailun osioista oli tietopohjaisia, mutta mukaan mahtui myös ”kirjaimet sekaisin” -osio. Siinä tuttujen Meksikon kulttuuriin liittyvien sanojen kirjaimet oli sekoitettu. Kysymys kuului: ”Mikä sana?”. Toivon mukaan tämän illan jälkeen kaikilla osallistuneilla on jonkinlainen käsitys siitä, mitä meksikolainen kulttuuri pitää sisällään.

Huhtikuun aikana valmistelin myös viimeisen lukupiirin. Teemana oli kirja vs. elokuva, sillä ajattelin sen tarjoavan eniten viihdevinkkejä pian koittavaan kesälomaan. Osa kirjoista oli kyllä aika suuria sivumäärältään, mutta nyt tarkoituksena oli antaa nimenomaan vinkkejä ja herättää kipinää lomalukemiseen. Kirjoitin lähes kaikista kirjoista esittelylapun, joka koostui yksinomaan koukuttavasta lukunäytteestä. Lisäksi tein julisteet, joissa esiteltiin kirjoista tehdyt elokuvat. Nekin olivat yksinkertaisessa muodossa; kansikuva ja qr-koodin takana oleva elokuvatrailer.

Aivan kuten aavistelinkin, paikalle ei tullut montaa nuorta, mutta onneksi myös asuntolavastaava Eija osallistui lukupiiriimme. Aktiivisia osallistujia oli kaiken kaikkiaan kolme, mutta kirjojen ja elokuvien lähellä oleskeli myös muita nuoria. Tarjoiluna oli leffailtaan sopien popcornia ja limukkaa.

Järjestimme myös kirjaston tiloihin perinteitä kunnioittaen säpinää yhteistyössä nuorisotyöntekijöiden kanssa. Teemana oli pelit ja pelaaminen, sillä halusin saada pelaajia uudelle kirjaston roolipelille. Paikalle tuotiin toki myös paljon lautapelejä, sekä Dungeons & Dragons – roolipeli. Valtaosa kävijöistä oli nuoria ja nuoria aikuisia, vaikka emme kohdentaneet peli-illan mainosta iän mukaan.

Pelitiimejä saatiin kasaan, mutta myös hyvää keskustelua syntyi seisovalle pöydälle kootun iltapalan äärellä. Järjestimme lisäksi arvonnin, josta kolme onnellista voittajaa sai itselleen lipun Nivalan liikuntakeskus Uikkoon. He saivat itse valita ottavatko lipun johonkin Uikon simulaattoreista, menevätkö keilaamaan, pelaamaan snookeria vai kokeilemaan uutta kiipeilyseinää.

Ikävä kyllä en saanut tällä kertaa pelaajia kirjaston roolipelille, mutta muilta osin ilta oli menestyksenkäs. Kävijöitä olisi toki voinut olla enemmän, mutta huonosta säästä huolimatta heitä oli mielestäni kuitenkin mukavasti. Ehkä juuri sopivasti siinä mielessä, että kokonaisuus pysyi kasassa; nuorisotyöntekijät pystyivät antamaan huomiota ja aikaa kaikille kävijöille. Lisäksi saimme jälleen kerran kirjastoon nuoria, joita ei yleensä täällä näy. Saatu palaute oli myös positiivista.

Peli-illassa emme saaneet roolipelillemme testaaajia, mutta onneksi sain myöhemmin nuorisovaltuustosta neljä vapaaehtoista nuorta testaamaan peliä. Jokainen heistä oli pelannut jotain roolipeliä aiemmin, joten peli joutui tällä kertaa todellisen koetuksen eteen. Pelasimme kaiken kaikkiaan kaksi tuntia, mihin sisältyi toki sääntöihin tutustuminen ja hahmojen luominen ennen varsinaisen pelin alkua. Pelitestaus oli onnistunut. Peliporukalla oli hauskaa yhdessä rakennetun pelin äärellä. Tarjolla pelaajille oli tietenkin syötävää ja juotavaa, joten seikkailulla sai olla hyvillä mielin ja kylläisenä.

Uutena ja yllättävänä ohjelmana oli lukemisen edistämishankkeen ja Nivalan kaupunginkirjaston yhteistyö Kansainvälisen ravintolapäivän toteutuksessa. Olimme osa suurta tapahtumaa, jossa eri kulttuurien edustajat olivat esittelemässä omaa ruokakulttuuriaan. Kirjasto oli mukana tapahtumassa esittelemässä e-kirjaston ja kivijalkakirjaston palveluja. Lisäksi meillä oli ohjelmanumerona tervehdysboksi.

Meidän pisteellämme kävijät saivat halutessaan kirjoittaa nimettömän hyvän mielen – tervehdyksen joko valmiiseen korttiin tai itse tehtyyn korttiin. Sen jälkeen he saivat ottaa halutessaan itselleen tervehdyksen sisältävän kortin laatikosta. Ideana oli levittää hyvää mieltä ja välittämisen ilmapiiriä kävijöiden kesken. Meidän pisteellämme oli myös arvonta, josta saattoi voittaa itselleen 30 €:n lahjakortin Nivala-puotiin.

Tapahtuma oli menestyksenkäs myös meidän osaltamme. Saimme kohdata nuoria ja aikuisia, suomalaisia ja muiden kulttuurien edustajia. Kirjaston tarjoamat monipuoliset palvelut eivät ole kaikkien tiedossa, joten myös tällä kertaa läsnäolomme tapahtumassa oli tarpeellinen. Saadun palautteen mukaan saimme myös levitettyä hyvää mieltä osallistujille.

Hankkeen viimeisenä kirjailijavierana oli Magdalena Hai. Hän vieraili Nivalassa lukuviikolla Jedulla ja Niva-Kaijan koululla. Teemana oli tietenkin hänen kirjailijanuransa ja tuotantonsa. Saimme kuulla loistavaa kirjavinkkausta ja inspiroivia tarinoita.

Huhtikuussa aloitin myös tulevan syksyn aikataulutusta ja suunnittelua. Meillä oli palaveri nuorisotila Kulmauksessa, jossa sovimme päivät ja teemat tuleviin nuorteniltoihin. Lisäksi sovimme osallisuudestani tulevan syksyn laneihin, ja niiden valmisteluihin. Aloittelin myös kirjallistojen teon, jossa jaottelin eri luokille vinkattavat kirjat omiin listoihinsa.

Huhtikuun aikana järjestimme myös kevään viimeiset välituntipäivystykset niin Jedulla kuin lukiollakin. Kävijöitä molemmissa oli hyvin ottaen huomioon, että osa oppilaista oli jo siirtynyt kesälaitumille tai kesätöihin. Molempia välituntipäivystyksiä suunnitellessa pyrimme ottamaan huomioon ajankohdan. Ohjelmasta tuli siis kevyt ja hauska pyrähdys ennen kesää.

Lukiolla järjestimme koulunuorisotyöntekijän Virpin kanssa turvallinen koulu –teemalla kevyttä ohjelmaa. Virpillä oli oma osionsa kevyen kyselyn ja arvonnän muodossa, mutta minä keskityin kirjagolfaamaan nuorten kanssa. Sain tämän leikkimielisen kilpailun idean ja materiaalit kirjaston henkilökunnalta. He ovat järjestäneet vastaavan ohjelman jo pariin otteeseen ennen tätä. Ainoa oma suunnitteluosuuteni oli radan malli. Se oli erilainen kuin mitä on aiemmin toteutettu.

Edellinen sivu, yllä: Lukion välituntipäivystys oli menestys! Nuoret innostuivat golfaamaan jopa siinä määrin, että osa heistä ei olisi malttanut lähteä takaisin tunnille ruokavälitunnin jälkeen.

Jedun välituntipäivystyksessä sen sijaan järjestimme arvonnän. Käytimme siihen samoja mieltelmä- ja sananlaskulappusia, jotka tein maaliskuun abikahvilaa varten. Tällä kertaa kuitenkin jokainen arpa voitti, sillä etsivän nuorisotyöntekijät toivat oman osansa arvottavista palkinnoista. Tämän välituntipäivystyksen kautta halusin omalta osaltani kiittää nuoria kaikesta yhdessä koetusta, sillä myös heidän ansiostaan tämä hanke on saatu onnellisesti päätökseen.

Yllä vasemmalla: Mietelmä-/arvontalaput valmistusvaiheessa.

Yllä oikealla: Välituntipäivystys on jo ehtinyt puoleenväliin. Paljon palkintoja on jo jaettu, mutta paljon on vielä jäljellä!

Toukokuu

Toukokuun aikana valmistelin ja toteutin melko nopealla aikataululla sarjismessut Jedun neljälle oppilasryhmälle. Ideana oli tarjota oppilaille lukuvinkejä kevyellä vinkkauksella ja esille asettelulla. Sarjakuvat valikoituivat aineistoksi, koska niitä en ole paljonkaan vinkannut aiemmin. Nuoret saivat katsella rauhassa kirjoja. Lisäksi he tekivät tehtäviä liittyen sarjakuviin, ja siihen mikä niissä kiinnostaa ja mikä ei. Lopuksi järjestin heille sarjisbingon.

Oli mukavaa huomata, että tämä toteutustapa toimii. Nuoret jaksoivat paremmin uppoutua kirjoihin, kun he saivat tutustua niihin omaehtoisesti. Osa heistä innostui jopa lukemaan niitä paikan päällä. Tempauksen onnistumisesta viestitti myös se, että valtaosa nuorista vastaili tehtäviin kunnolla, ja osallistui bingoon hyvällä mielellä.

Järjestimme myös Jedun asuntolassa ohjelmaa. Meillä oli viimeinen kulttuuri-ilta, jossa kokoonnuimme tunnelmallisesti nuotion äärelle. Paistoimme makkaraa, paahdoimme vaahtokarkkeja ja herkuttelimme lakritsilla. Ilta oli mukavan rento. Kirjallisuutta en ottanut tällä kertaa mukaan, sillä päätöskerran on hyvä pysyä kevyenä. Niinpä vain juttelimme, kuuntelimme suomalaista musiikkia ja oitimme mittaa toisistamme leikkimielisen kilpailun kautta.

Yhteenveto

Toisen asteen opiskelijoiden kohdalla on korostunut ryhmäkohtaisuus. Käytännössä se tarkoittaa eri lähtökohtia taidollisesti. Osa ryhmistä vaatii haastavampia tehtäviä kuin toiset. Tavoitteena on, että jokainen ryhmä saisi mielekästä toimintaa vinkkauksen yhteyteen. Vain sillä tavoin pystytään luomaan positiivisia mielle yhtymiä kirjallisuuteen ja lukemisharrastukseen vinkkauksen kautta. Olen huomannut, että edellä mainittuun tavoitteeseen on mahdollista päästä vahvalla yhteistyöllä opettajien kanssa. Näin ollen myös vinkkausten ajankohdalla on merkitystä. Opettaja, joka on ehtinyt tutustua hyvin ryhmäänsä, voi esittää enemmän palautetta ja ideoita toteutukseen liittyen.

Lukupassi -pelissä olevien monipuolisten tehtävien tarkoituksena on tarjota haastetta monen tasoille lukijoille, joten uskon tämän pelin palvelevan hyvin koulun kurssisuunnitelmaa. Lisäksi erityisenä etuna on, että tästä hyötyy niin moni koulu ja opiskelija. Tämä peli soveltuu hyvin myös yläasteikäisille opiskelijoille! Peliä työstävät opiskelijat ovat olleet asialleen omistautuneita. He ovat haastaneet itseään monin tavoin tehdäkseen pelistä viihdyttävän ja hyödyllisen. He ovat päässeet työstämään projektia, joka on heille monella tapaa hyödyllinen. Miettiessään toimivaa peliä ja pelin perimmäistä tavoitetta, he samalla toimivat juuri hankkeen keskeisen kysymyksen äärellä. Näin he voivat saada samalla innoitusta omiin lukutottumuksiin, mutta myös itselleen muistutuksen lukemisen merkityksestä.

Nuorten aktivoiminen osallistuvaan toimintaan hankkeen sisällä on tietyiltä osin osoittautunut hankalaksi. Jokaiseen pienempään hankkeensisäiseen projektiin on koetettu innostaa nuoria mukaan, sillä oman toiminnallisuuden kautta heidän olisi ehkä helpompaa muuttaa asennettaan esimerkiksi lukemista kohtaan. Käytännössä se on kuitenkin saanut vain vähän kannatusta nuorten keskuudessa.

Jokaiseen projektiin on saatu mukaan vain 1-2 nuorta. He ovat kaivanneet todella paljon kannustusta ja rohkaisua, mutta toisaalta se on ollut sen arvoista. Tulokset ovat olleet mahtavia! Esimerkiksi tiktok -haasteeseen saimme mukaan pari nuorta kouluyhteistyön kautta. Saimme sisällytettyä videon tekemisen heillä olevan valinnaisen kurssin sisältöön, joten vinkkausvideon tekemällä he saivat samalla hyväksilukua kurssiin.

Tärkeintä näiden oppilaiden kannalta oli se, että haasteen kautta he uskaltautuivat tekemään jotain sellaista, mitä he eivät ole aiemmin tehneet. Keskustellessani heidän kanssaan sain nimittäin tietää, että he eivät yleensä lue kirjoja. Lisäksi toinen heistä korosti, että tämän projektin kautta hän luki ensimmäisen kerran elämässään nuortenkirjan kannesta kanteen.

Tämä rohkaisee minua ajattelemaan, ettei ole lopulta väliä osallistujien lukumäärällä, vaan sillä vaikutuksella, mitä toiminnalla on yksilöön. Nämä aktiiviset nuoret voittivat epävarmuutensa, saivat uusia kokemuksia ja saavuttivat asettamansa tavoitteen. Lisäksi koska osallistujia oli vähän, pystyi liikuntakeskus Uikko tarjoamaan heille palkinnoksi suuremman lippupaketin, mikä kannustanee näitä nuoria tarttumaan haasteisiin myös tulevaisuudessa. Toivon toki, että sana tästä lähtee kiertämään nuorten keskuudessa. Sillä tavoin näiden nuorten henkilökohtainen onnistuminen voisi olla edesauttamassa myös muiden ikäistensä nuorten lukemisharrastusta.

